

עין משפט
נר מצוה

י ד א ב ג מיי פ"ט מהל' עבודת כוכבים הלכה א סמג לאחין מה טוש"ע י"ד ס' קמח סעף ב:
מו ד מיי טס טוש"ע טס ס"א:
מו ה ו מיי טס ה' ב וע"ש כ"מ טוש"ע טס ס"ה:

י ז מיי פ"ו מהל' יו"ט הלכה ב סמג לאחין עה טוש"ע א"ח ס' תקמו סעף ה:
יח ח מיי פ"ט מהל' עבודת כוכבים הלכה א סמג לאחין מה טוש"ע י"ד ס' קמח סעף א:

רבינו חננאל

ראויקמנא בנזן שההדר מפסיק ביניהם ואינו יכול לכפורו וליטול ממנו בעל כרחו הוא דעובר. ודייקי' מדקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן ש"מ כי הנהר מפסיק ביניהן ש"מ: איבעיא להו נישא ונתן מהו. ר' יוחנן אמר אסור ור"ל אמר מותר ונתניא כר"ל. ונתניא כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהן לא אמרו אלא בדבר המתקיים דמנאי בהמה וכיוצא בה. אבל דבר שאין מתקיים מותר. ואפי' דבר המתקיים אם נשא ונתן מותר: תני רב זבדי ברבי ר' אשעיא דבר שאין מתקיים מוכרין לתן. אבל אין לוקחין מהן. וקיימא אין כריש לקיש דתניא כוותיה: ההוא מינה דעדר דיענא קסרינאה לר' יהודה נשיאה ביום אידו אמר הני איעביד אשקליה [ואיל ומודה לו אשקליה] הוא ליה איבה יאמר גרוע אני אצלו לפיכך החזירי מנחתי. אמר לו ריש לקיש טעלה וזורקה לפניו כלאחר יד בבור כדי שילך ויאמר (לו) לא נהנה כלום נפל לו בבור: **פי'** מלחשאלין ומלשאלו מהם. ואוקמה אביי לשאלו שרי אלא גזירה גזרו לשאלו אטו להשאל. אתי ליימר לישאל כשם שתשאלתיך אני כן תשאלני אתה. רבא אמר משום דמודה ואומר העבודת כוכבים סייגין וכויתי להותן לי רכוש להשאל לישראל כדי שיחא צריך להינות ממני. וכן דרך כל היכא דתני משום דמודה זה פירושו. וכן אוקים רבא ומתני' דקתני אסור להלוותן וללוות מהן משום דמודה לעבודת כוכבים שלו. וכן לפורעין ולהופיע מהן. אמר רבא משום דמודה. וסוגיין כרבא. ואמר רציוני. דאי תנא לשאת ולתת עמהן אסור הייתי אומר משום דקני ליה לגמרי אבל לשאלו מהן דממעט להו הוה אמינא אומר משום תנא לשאלו כיון דחשיב ליה מילתא אויל מודה לעבודת כוכבים דליה אבל ללוות מהן דצערא הוא ליה דאמר תוב לא

ו:

במנין שֵׁאל יוֹשִׁיט אדם בום יין לַנְּזִיר. נראה דה"ה בכל שאר איסורין אלא להכי נקט כוס יין לנזיר משום דמסתמא למישתי קא צעי ליה כיון דכ"ע חמרא שמו ושמה שכם מזירתו אבל ישראל שאמר הושיט לי נצלה או חזיר או שום איסור אין לחושדו

מלהושיט לו אבל אם ידוע לו שרוצה לאכלו אסור להושיט לו ואפי' הוא שלו מדקאמר אי לא יהיב ליה שקיל ליה איהו ולפי זה אסור להושיט למומרים לעבודת כוכבים^[א] דבר איסור אע"פ שהוא שלהם כי הדבר ידוע שאכלוהו והוא נאסר להם דכישאל גמור חשבינן ליה ומיירי דקדאי במקום שלא יוכל ליקח אם לא יושיט לו זה וכדמסיק דקאי בתרי עברי נהרא:
תניא בוותיה דרשב"ג. נראה לר"י דהלכה כרבי יוחנן אע"ג דתניא כוותיה דרשב"ל ומייתי ראייה מההיא דהחולץ (יבמות נב.) דקא חשיב הני דהלכה כרשב"ל לגבי ר' יוחנן ולא חשיב הא ואין לומר דהא ללא חשיב הא דהכא היינו משום דתניא כוותיה ולא אינטרין למחשבה דהא חשיב התם חלילת מעוברת אע"ג דתניא התם נמי כוותיה ועוד דלקמן (דף יז:) מסיק נשא ונתן איכא צנייכו וקא מפרש דחכמים דמתני' אית להו נשא ונתן אסור כר' יוחנן ומתניתין עדיפא מצרייתא^[א]:

לא אסרו אלא בדבר המתקיים. פירוש מכר דוקא דאילו לקנות ודאי אסור דבצר שאינו מתקיים יותר מדבר המתקיים אלא ודאי לא איירי הן ברייתא אלא בזמנא דאפי' קרי ליה צסיפא נשא ונתן כפר"ת^[א] ולפי' הקונטרס קשה: **אבל לא** לוקחין מהם. לפר"ת דלא אסור שום קנייה ל"ל לוקחין קבלת דורון וה"ה נמי דבצר המתקיים שאין מקבלין הימנו דורון ואין לדקדק הא דבצר המתקיים לוקחין דהא דינר קיסריינא דבצר המתקיים הוא: **אמר אביי** גזירה **לפרוע מהן אמו לפרוע**. תימה למה ליה לאצ"י למימר משום גזרה לימא טעמא משום דשמה הוא כדאמר במתני' אע"פ שהוא מיצר עכשיו שמה הוא לאחר זמן וי"ל דמשום האי טעמא דשמה לאחר זמן ליכא (למייגור) כיון שאינו שמה ציוס אידו ומיהו אי לא דאיכא שום שמהה לא הוה שייך נמי למייגר דהא דגורין נצלוהו היינו משום דאיכא שום שמהה דכפריש בסמוך נצריכותא והשתא ניחא דלנצריכו כולוה לאצ"י נמי כמו לרבא: **אלא ללוות מהן מעוטי קא ממעט** להו. מכאן ראייה לפר"ת דמיירי בלא רצית דמאי קאמר מעוטי קא ממעט להו אם מלוה בריבית כדי להרויח:

רבי

עכשיו שמחה היא לאחר זמן אר"נ בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו^[א] שמחה לאחר זמן רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא **ר"ב"ק** אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שמהן אבא וייתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר **ההלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהושע הא דאמורן כר' יהודה** **ד**תניא **ה**הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום **ר"ב"מ**

לוי לר' יהודה אע"פ שמצר שמה כו', אבל גבי טיטול אית ליה לר' יהודה אע"פ שמצירה עכשיו שמחה לאחר זמן (מ"ק טס.) מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני ששמהה היא לו ואילו ומודה לעמו"ס ציוס חגס, ורבנן כבני אסור לפורען וליפרע מהן כלל (ב"ק קב.)

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

לא יושיט אדם כוס יין לנזיר. שמא יבא לשתותו: **ואבזר מן הכי לצני נה**. לפי שנאסר להן דכמיז קץ בשר וגו' (בראשית ט:). **דקיימא בתרי עברי נהרא**. עובד כוכבים מזד זה וישראל מזד זה דאי לא יהיב ליה לא מצי שקיל: **נשא ונתן**. לפני אידיהן עמהן מהו צהנאה: **אסור**. ליהנות מאותה כסורה:

כשאמרו אסור לשאם ולסם עמהן. לפני אידיהן: **לא אסרו אלא דבצר המסקיים**. עד יוס אידיהן דחוי ליה קמיה ציוס אידו ואילו ומודה: **אבל דבר שאינו מתקיים**. כגון ירק וכיוצא בו מותר: **דבצי רבי אושעיא**. צמתיתא דצי רבי אושעיא דליהו סידרה למתניתא וכן ר' חייא: **אבל לא לוקחין מהן**. דמרווח ליה שמתוך שאינו מתקיים מתאזה הוא למכרו: **קסרינאס**. דינר מזוזה חדשה שפסל קיסר את הראשונה וגזר על זו: **כלאחר יד**. שלא יצין שמדעת השלכתו וכיון שרוצה שאבד ממך לא ישמח: **כולה משום דמודה הוא**. שהעובד כוכבים ישמח כשישאלו נרין לו: **וצריכי**. למתני במתני' לכולהו: **משום דקא מרווח להו גרסינן: דחשיבא ליה מילנא**. דלרין ישראל לשאלו את כליו וידע דדקר ליה את כליו צעין: **לא ספור**. לא תתן סוד פניו צמועד: **מפני שניווול הוא** לה. צעודו על פניה ואף על פי כשעטלתו מאדלימה ומנהיל פניה כיון דהנאה זו אינה אלא עד לאחר המועד וניווול בתוך המועד אסור: **לקפלו**. לנטול מעל פניה: **בסוך המועד**. כגון שצאה סכוד צתחלת המועד ולצסוף יוס או יומים מלטלו והנחת הימנו בתוך המועד: **דכולהו מיצר עכשיו**. כל מה שהמירו לעשות צמועד מיצר הוא צאותה עשה כגון שמיטה ומיקון סעודה והסמירו לו משום שמחה דלאחר זמן צבתוך המועד: **מלוה צשער אין נפרעין מהן**. לפני אידיהן מפני ששמה הוא לאחר זמן ציוס אידו דציוין דנקט (ו) שטרף ישראל עליהו כל שעתא מסתפי מיניה:

נותן

הוא: **לפרוען ולפרוע מהן כו'**: בשלמא לפרוען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזירה לפרוע מהן אטו לפרוען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאלו מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאלו מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי וזוי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי וזוי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמחה הוא לאחר זמן ^דוהתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניווול הוא לה ^דומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה

הוא: **לפרוען ולפרוע מהן כו'**: בשלמא לפרוען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזירה לפרוע מהן אטו לפרוען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאלו מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאלו מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי וזוי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי וזוי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמחה הוא לאחר זמן ^דוהתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניווול הוא לה ^דומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה

לוי לר' יהודה אע"פ שמצר שמה כו', אבל גבי טיטול אית ליה לר' יהודה אע"פ שמצירה עכשיו שמחה לאחר זמן (מ"ק טס.) מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני ששמהה היא לו ואילו ומודה לעמו"ס ציוס חגס, ורבנן כבני אסור לפורען וליפרע מהן כלל (ב"ק קב.)

מסורת הש"ס

(א) [צ"ק קח:ג] (א) [מספי רפ"א] (א) [גדרים מג:ג] (ד) מ"ק ח:ט: (ט) מוספתא רפ"א צ"ק קב. [נע"ש כל הענין] (י) צ"ל דמקנ: (י) צ"ק לה: ק: קב. צ"מ עת: קח: (ח) [נכס"א]: להושיט [למזמדיס:] (ט) [נע"ע תוס'] יבמות לו. ד"ה הלכתא:] (י) [לעיל ב. ד"ה אסור:] (ס) [צ"ל למסר:]

תורה אור השלם

1. לא תקבל תרש ולפני עור לא תתן מכשל וְרִאֵתָהּ מִפְּאֵלֶיהָ אֵינִי יָדִי וּרְקִיָּא יֵט יֵד

גליון הש"ס

גב' עבתי שלא יושב. עי' מוס' פסחים בב ע"ב ד"ה ואבזר:

הגהות הב"ח

(א) גב' להלכות מועד דטלוהו מילי עכשיו ושמהו: לאחר זמן גיבדו רבינא: (ב) רש"י ד"ה מלוה וכו' דנקיט ישראל שטרא עילויח:

מוסף רש"י

גזירה לשאלו מהן כו'. דאי שריח ליה לשאלו אתי נמי להשאל (גדרים מג:). שניווול הוא לה. עכשיו צמועד שהוא סכוד צסד ומצטערס (מ"ק ח:ט:). שגנא הוא לה וניווול צסד ומצטערס צסד (שם טס:) צעודה עליה ואע"פ שצטעלתו שמחה היא לה ^דומודה בסיד. דמחייבש לאלתר וכולה לקפלו צמועד (שם). שטופלתו. סכמו צמועד האזיל ומחיספס צמועד לאחר טעילה (שם). שמחה היא לאחר זמן. צמועד לסוף המועד לאחר שנקטלהו את הסיד שטפלה, לפי שמציר את השער ומעזר את הצשר, והאזיל דהאי סיד משמחה לאחר זמן להכי שרי לה לטופלה צמועד אע"פ שהוא מצירה עכשיו (מ"ק טס.) הבח להלכות מועד. להכי איירי יהודה דשרי אע"פ שהיא מצירה כו', דכולהו הלוות מועד דשרי משום האי טעמא נמי שרי, כגון אפי' ויטול, דמלעבר דמלעבר השתא כשהוא אוספא ומנצל ולהכי שרי דשמה הוא צסדוהו אוכל אפיימו ויטולו ציו"ט (שם) כל הלכות מועד קטן כגון רציו מעדנים ומצטעוים לגופה, מיצר הוא צשעת הצורה, ולהכי אזיל תצר צסוף האזיל וכולהו הכי אימתנה, אבל צע"ז אזיל תצר השתא. דציון דהשתא מיצר לא חייש לצסוף (שם סכח"י). לענין פרעון לעולם מיצר. ואפילו לאחר זמן, שדעמו לטרוף ולגזול (שם). ולהכי לא אית

^[1] עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא ר"ב"ק אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שמהן אבא וייתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר ההלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהושע הא דאמורן כר' יהודה דתניא הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום ר"ב"מ

^[2] לוי לר' יהודה אע"פ שמצר שמה כו', אבל גבי טיטול אית ליה לר' יהודה אע"פ שמצירה עכשיו שמחה לאחר זמן (מ"ק טס.) מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני ששמהה היא לו ואילו ומודה לעמו"ס ציוס חגס, ורבנן כבני אסור לפורען וליפרע מהן כלל (ב"ק קב.)